

SAMARBEJDSKOMITEEN FOR FRED OG SIKKERHED

Beretning for perioden februar 1981 - februar 1982.

Året har været præget af stor fremgang for Samarbejdskomiteen og for fredsarbejdet i Danmark overhovedet. Aktiviteten har været meget stærk, og sommetider har vi af den grund ikke haft kræfter nok til at følge de ting op, som vi har fået sat igang. Samtidig har Samarbejdskomiteen været udsat for de mest grovkornede beskyldninger, der nogen sinde er blevet rettet imod os: Først fra "Jyllandsposten"'s side før Ålborg-konferencen, siden i forbindelse med udvisningen af den sovjetiske diplomat og den sovjetiske u-båd i den svenske skærgård, senest i forbindelse med det møde, som Verdensfredsrådet afholdt i København i januar, , hvis organisering Samarbejdskomiteen var behjælpelig med og ligeledes havde fået anmodning om at forestå indbydelsen af danske gæster til. Ligesom i forbindelse med den sovjetiske militærindgriben i Afghanistan var der i forbindelse med disse angreb nogle personer og organisationer, der anså det betimeligt at distancere sig fra Samarbejdskomiteen.

Landsmødet i Slagelse , 7. februar 1981.

Landsmødet var yderst vellykket . Frem for alt den åbne del af mødet, der samlede ca. 300 deltagere. Deltagelsen af et byrådsmedlem fra Manchester byråd og af den norske fagforeningsmand bidrog i høj grad til at stimulere de mange deltagere fra lokale fredsgrupper, som deltog. Selve landsmødet var der jo nok lidt for kort tid til, hvorfor vi ved landsmødet i år , har afsat væsentlig mere tid til at klare de vigtige organisatoriske problemer i.

Nordisk Fredskonference i Ålborg 23.-23. maj 1981.

Afholdelsen af denne konference annonceredes på landsmødet i Slagelse, og i de kommende måneder var såvel den lokale fredskomite som kontoret i København behjælpelig med organiseringen af konferencen, som den nordjyske fagbevægelse stod for . Den var anbefalet af over 200 nordjyske fagforeningsbestyrelsesmedlemmer og tilidsmænd. Et særligt konferenceblad blev udsendt til fagforeninger overalt i landet og i de øvrige nordiske lande i et antal af 50.000. Konferencen havde ca. 1300 deltagere, 1200 fra Danmark og ca. 100 fra de øvrige nordiske lande. Af de 1200 danske deltagere var ca. 500 repræsentanter for fagforeninger eller arbejdspladser.

Parlamentsmedlemmer fra Danmark, Finland og Sverige og fagforeningsfolk fra Norge og Danmark diskuterede freds- og sikkerhedsproblemer og spørgsmålet om Norden som atomvåbenfri zone. Den tidligere vesttyske general Gert Bastian talte om NATO's euroraketter. I konferencen deltog foruden fagforeningsfolkene fredsfolk, ikke alene fra Samarbejdskomiteen og dens lokalgrupper, men også folk tilhørende de organisationer, der står uden for Samarbejdskomiteen.

Efter ~~Det var på~~ Ålborg-konferencen, *kom* ~~at~~ kampagnen for Norden som atomvåbenfri zone ~~påbegyndtes her i landet~~ *igang for alvor her i landet.*

I forbindelse med konferencen havde Samarbejdskomiteen inviteret fredsfolk fra andre lande til et internationalt møde den 24. maj. Der var gæster fra Finland, Norge , Sverige, Vesttyskland, Holland, Storbritannien og Sovjetunionen.

Fredsmarchen 81.

Fredsmarchen, som vi havde haft mange bekymringer for på grund af den meget mangelfulde organisation fra de norske initiativtageres

side, blev i hvert fald her i landet afviklet på en tilfredsstillende måde på grund af den store indsats, som danske fredsorganisationer ydede, ~~specielt~~ var Samarbejdskomiteens sekretær Carl Rosschous ledelse heraf ~~underlig~~. Ved alle byer i Danmark, som passeredes af Fredsmarchen, afholdtes lokale møder og andre aktiviteter.

Marchens videre forløb igennem ~~Tyskland, Holland, Belgien og Frankrig~~ har været ~~meget~~ vellykket, idet der var gjort al for lidt forberedende arbejde ~~6. 8. 11.~~ kontakt med den lokale fredsbevægelse, der også har beklaget sig over, at Fredsmarchen igennem deres lande fik al for lidt virkning af denne grund. ~~I Holland var marchen dog ganske vellykket.~~ Internationalt har marchen trods disse fejl haft en meget gunstig virkning, idet den i høj grad har bidraget til at bringe fredssagen frem i presse, radio og fjernsyn.

Det har været fremdraget, at mange af deltagerne i marchen ikke var særlig politisk bevidste, og at de mere gik med af samværsgrunde. Det er sikkert rigtigt, at der har været en del af denne slags deltagere, men det har vist sig ved denne march og ved marcher i andre lande, at mange af disse oprindelig indifferente, netop på marchen er blevet gjort bevidste om, hvad det virkelig drejer sig om, og på den måde har fredssagen vundet nye tilhængere blandt de unge, hvad man har fortalt os om også fra andre lande.

Man har lært af Fredsmarch 81, og når man igen går igang med marcher, må man udnytte disse erfaringer ved tilrettelæggelsen.

Cykler for Fred.

I forbindelse med NATO's provokative krigsøvelse "Autum Forge" i midt i september arrangerede Samarbejdskomiteen i forbindelse med de øvrige fredsorg. en cykeldemonstration fra København til Værløse flyveplads med et mellem møde på den Røde Plads i Værløse. Demonstrationen samlede ca. 6000 trods det dårlige vejr og ved mødet om søndagen talte bl. a. den franske tidl. admiral Sanguinetti, som igen optrådte ved en ganske udmærket "modpressekonference" til NATO med generalsekretær Luns og general Rogers. Foruden Sanguinetti deltog i pressekonferencen professor Gerhard Kade (Vesttyskland) og professor Danil Proektor. Denne modpressekonference varede 3 timer og overværedes af ca 400 mennesker. Pressen derimod var ret så tyndt repræsenteret.

FN-ugen.

I oktober deltog vi med en bus herfra København og nogle busser fra Jylland i den store demonstration i Bonn den 10. oktober i samarbejde med de andre fredsorganisationer.

I FN-ugen var der ret stor aktivitet overalt i landet. Her i København afholdt man Maraton-marchen 24 timer rundt om Christiansborg. Det var en stor succes. ca. 8.000 deltog ialt, og den blev set af mange, der jo hver dag passerer forbi. Det var også en succes med den opstillede talerstol og boderne til ydelse af økonomiske bidrag og til køb af mad og drikke. Arrangementet var igen et fælles arrangement af de københavnske fredsorganisationer. ~~I FN-ugen afholdtes også mange lokale møder, således i en række skoler og andre uddannelsesinstitutioner~~ 5. december.

Den 5. december eller dage deromkring afholdtes der overalt i Danmark demonstrationer ~~mod et moratorium for NATO's raketter i Europa~~. Demonstrationerne var igen organiseret af fredsorganisationerne ifællesskab. De store demonstrationer i København og Århus den 5. december havde et deltagertal på henholdsvis ca. 60.000 og 12.000. De øvrige demonstrationer rundt om i landet var også vellykkede. ~~På det tidlige holdtes en masse lokale møder i FN-ugen, således i mange uddannelsesinstitutioner~~

Verdensfredsrådets bureau-møde 6. - 8. januar 1982.

Bureau-mødet var planlagt til at finde sted i begyndelsen af december 1981, men på grund af folketingsvalget 8. dec. blev det udskudt. Vi blev af Verdensfredsrådet anmodet om at bistå med det praktiske arrangement samt blev anmodet om at stå for indbydelsen af danske deltagere fra et så bredt spektrum inden for den kreds af organisationer og personligheder, der deltager i fredsarbejdet.

Vi må sige, at de fleste af de organisationer og personligheder, som vi indbød kom til mødet. På selve mødet deltog som talere foruden Samarbejdskomiteens formand, Rigmor Risbjerg Thomsen fra Ligaen for Fred og Frihed, Gert Petersen, SF og Ingmar Wagner, medlem af Verdensfredsrådet. En hilsmningstale fra den sygemeldte Hermod Lannung oplæstes af Birgit Butler. Villum Hansen var medlem af kommissionen for udarbejdelse af mødets deklaration.

L Ditlev Petersen, Ålborg og Else Hammerich, og Erik S. Linde. Mødet har været indgående misrefereret i dagspressen, hvorefter man kan se, at det i realiteten var et yderst vellykket møde. Det bør frem for alt fremhæves, at det var et yderst åbent møde, hvor der blev debatteret livligt, og hvor differerende meninger i højeste grad kom til udtryk. Det bør fremhæves, at dette "kommunistdominerede" foretagende viste en liberalitet med hensyn til meningsudveksling, som vi sommetider må savne her i landet.

I forbindelse med mødet afholdt Verdensfredsrådet og Samarbejdskomiteen et fællesmøde i Tre Falke Bio den 8. jan. med deltagelse af over 1000 deltagere. Ved mødet talte Generalerne Nino Pasti og Francisco da Costa Gomez, det amerikanske kongresmedlem John Conyers, tidl. ministerpræsident J. Cyrankiewicz og Villum Hansen. Desuden var der musik. Det var et yderst vellykket møde som blev budt velkommen af Verdensfredsrådets præsident Romesh Chandra.

Da Cyrankiewicz skulle tale var der nogle provokatører, der forsøgte at lave ballade, men de blev ~~knidt~~ udvist.

Tog Politiken Verdensfredsrådsmødet gav naturligvis anledning til en del ond-sindet skriveri i den dertil indrettede presse, og ved de to pressekonferencer var det især journalisterne fra Information, Berlingske Tidende, der udmærkede sig med deres insinuationer, som de trods klare dementier alligevel bragte til torvs i deres aviser. I forbindelse med mødet blev Villum Hansen interviewet af TV-avisen, "Liberation", Paris (a la Information) og Moskva TV.

Stormløbet mod Samarbejdskomiteen.

Den første runde bestod i forskellige artikler i Jyllandsposten, der insinuerede, at Samarbejdskomiteen skulle modtage penge og direktiver fra KGB. Det absurde heri blev påvist i nogle indlæg, som Jyllandsposten også optog. Men de samme historier blev naturligvis gentaget af Jyllandspost-journalisten i en TV-udsendelse om Frea's organisationerne.

Anden runde kom i forbindelse med Arne Herløv Petersens arrestation for at have modtaget KGB-penge til en annonce, som så angiveligt skulle være indsat i aviserne af Samarbejdskomiteen. Det var temmelig let at påvise, at dette var det rene opspind, og både og TV-Radio havde rig lejlighed i igen at prøve at fiske op med de sædvanlige løgnehistorier.

I forbindelse hermed måtte sekretariatet og formanden komme med udtalelser, som de på grund af tidnød naturligvis ikke kunne forelægge styrelsen til godkendelse, inden de blev udsendt eller udtalt - som f. eks. på telefonopringninger midt om natten. På styrelsesmødet i Middelfart den 28. nov. 81 blev det altså gennemdrøftet, og styrelsesmødet godkendte de af sekretariat og formand udsendte erklæringer.

⊗ Preben Møller Hansen og Bertel Haarder (SNU) havde ligeså ordet.

I denne forbindelse vil det være rimeligt at komme ind på de frafald fra komiteen, som kom i kølvandet af disse "affærer".

Jan Øberg er trådt ud af styrelsen, ikke fordi han har ladet sig påvirke af kommunistforskrækkelse, men snarere, fordi han har en afvigende mening med hensyn til den måde komiteen udfører sit arbejde. Han har erklæret sig villig til fortsat at ville støtte os som foredragsholder og på anden måde, og vi har haft en yderst konstruktiv brevveksling med ham. Hans Nebel er også trådt tilbage fra styrelsen, men har ganske som Øberg, såvel skriftligt som mundtligt forsikret os, at han fortsat meget gerne vil springe til som foredragsholder, når det var ønskeligt.

International Lige for Fred og Frihed har skrevet til os, at de udtræder af komiteen, men fortsat gerne vil samarbejde om konkrete aktioner. I avisen har vi læst, at Radikal Ungdom har taget samme stilling, endskønt vi ikke har modtaget nogen skriftlig besked herom.

I forbindelse med Verdensfredsrådets møde i januar har der naturligvis igen været skrivelser om Samarbejdskomiteens manglende troværdighed på grund af dens samarbejde med Verdensfredsrådet. I den forbindelse må man håbe, at de repræsentanter fra de fredsorganisationer uden for Samarbejdskomiteen, der var til stede ved mødet, vil fortælle deres kammerater, hvilken åbenhed, der var ved dette møde, hvor alle forskellige synspunkter kunne komme til udtryk, og hvor der blev givet udtryk for meget udprægede meningsforskelligheder bl. a. i spørgsmålet om den polske krise og dens betydning for freden.

Det nordiske samarbejde.

Der har været afholdt forskellige møder om det nordiske samarbejde, sidst mellem repræsentanterne, der var til stede på Verdensfredsrådsmødet i København,

Der har været enighed om, at vi i alle de 4 nordiske lande fortsætter med underskriftindsamlingen for Norden som atomvåbenfri zone. I Sverige har man indsamlet 360.000 underkrifter, i Norge 180.000, Finland har endnu ingen opgørelse, for Danmarks vedkommende har vi angivet det antagelige tal til 70.000. Det er meningen at vi afslutter indsamlingen lige efter 1. maj og derpå lader dem tilgå vore respektive regeringer med opfordring til at forelægge spørgsmålet om den atomvåbenfri zone på FN's 2 særlige session for nedrustning i sommeren 1982.

Vi er også enige om, at vi inviterer hinanden til vore landsmøder og søger at sende i hvert fald en repræsentant til disse møder.

Det europæiske samarbejde.

Vi har påbegyndt udsendelsen af et "Peaceletter from Denmark". til vore kontakter i Vest og Øst. Første nummer omhandlende de første 10 måneder af 1981 er blevet udsendt og nummer 2 omhandlende de sidste 2 måneder af 1981 ~~står for at blive~~ udsendt i slutningen af januar. Herefter er det meningen hvert kvartal at udsende et nummer. Herved håber vi at kunne skabe en bedre kontakt med vore udenlandske venner.

Iøvrigt har Samarbejdskomiteen haft en delegation i Tjsekkoslovakiet og en i Ungern på indbydelse af de derværende fredsråd. Her har vi dels haft gæster i forbindelse med det internationale møde i Aalborg i maj, dels i forbindelse med verdensfredsmødet.

+
er blevet

I forbindelse med den store demonstration i Bonn den 10. oktober havde vi en repræsentant til et forberedende møde. Endvidere har formanden været inviteret til at deltage i fredsfora i Bremerhaven og Kiel i efteråret og vinteren 1981.

En europæisk sikkerhedszone.

I begyndelsen af november havde Samarbejdskomiteen besøg af den tidligere belgiske økonomiminister Albert de Smaele, som er en af lederne af den Europæiske komite for Fred og Sikkerhed i Bruxelles. Han forelagde en plan om en europæisk sikkerhedszone af atomvåbenfri stater ned igennem Europa imellem de to "atomvåbengrænser" mod øst til Sovjetunionen og mod vest til Frankrig og Storbritannien. Det drejer sig om 30 stater -11 i NATO, 5 i Warszawa-Pagten og 13 uden for begge disse alliancer, med ialt over 400 millioner indbyggere. Med de Smaeles plan forbinder man på en god måde vore bestræbelser for at få oprettet en atomvåbenfri zone i Norden med det almindelige krav om et atomvåbenfrit Europa. de Smaele har allerede fået tilslutning til denne plan fra betydende personligheder i Belgien, Italien, Finland, Ungarn og Polen og har anmodet om at få os til at søge tilsvarende tilslutning her i Norden. Vi har gjort vore islandske, svenske og norske venner bekendt hermed og vi vil nu også forsøge herhjemme at få samlet underskrifter på den. Vi anser de Smaeles plan for særdeles realistisk, fordi den netop sigter efter at få tilslutning blandt vigtige personligheder i såvel Vest som Øst og ikke som Russell-Foundations kun søger støtte i Vest. Samtidig er det påskud man fra socialdemokratisk side altid hører, hvorfor man ikke ønsker at fremme Norden som atomvåbenfri zone, at den må ses i en bredere europæisk sammenhæng, gjort værdiløs.

Forlaget.

På forlaget har vi i det forløbne år udgivet 4 af hefterne af Generaler for Fred (de 5 resterende kommer 1. halvår 1982) samt Anker Schjernings pjese om Norden som atomvåbenfri zone. Desværre har vi ikke formået at gøre tilstrækkelig propaganda for disse værdifulde udgivelser, der åbenbart også anmeldelsesmæssigt er ude for en grov boycott, selv fra vore venners side i den øvrige fredsbevægelse. Endvidere er vi heller ikke dygtige nok til overhovedet at sælge vore produkter til møder og demonstrationer. Der bør gøres en indsats på dette felt, og vore lokalgrupper må gøres mere interesseret i at udbrede vore ting, som de jo selv vil være i stand til at tjene på til finansiering af deres egne aktiviteter.

Lokalgrupperne.

En beretning om lokalgruppernes arbejde er vi fra hovedkontorets side ikke i stand til at give, men i fremtiden vil vi søge igen nem vore Fredsmeddelelser, som til dato er kommet i 3 eksemplarer at give mere oplysning både om hvad der er sket på lokalt plan, samt hvilke fremtidige aktiviteter der står på dagsordenen.

Fredsmeddelelser.

Udsendelsen af Fredsmeddelelser skal gøres mere regelmæssig i fremtiden end det hidtil har været tilfældet. Dette spørgsmål må diskuteres nærmere på landsmødet.

København 10. januar 1982
Villum Hansen.

*Som godkendt på Styrelsesmødet
den 16.1.1982.*